

Armin Bachmann

A Zeneakadémián tartott kurzust április utolsó hetében a hírneves harsonaművész professzor. Pályafutásáról és aktuális nézeteiről szól az alábbi írás.

14 évesen kapta az első harsonaleckéket. 1983-ban ismerte meg a híres szolista és pedagógust Branimir Slokart. Nála fejezte be tanulmányait és kapott tanári diplomát mint tenorharosnás, és végül, sikeres diplomakoncert után, szolista-diplomát basszusharsonásként. Ezzel egyidőben sikeresen debütált a nemzetközi hírű Slokar Harsonanegyessel.

Nagyon értékes továbbképzésnek bizonyultak Armin Bachmann számára a különböző mesterkurzusok és a luzerni konzervatórium karmester szakán folytatott tanulmányok Albert Benznél. Szabadúszó muzsikusként különböző szimfonikus és operazenekarban szerzett komoly tapasztalatokat. Számos felkérésnek tett eleget szóló- és kamaramuzsikusként (Swiss-Brass Consort, Duo Pazzo, Ensemble Kontraste, stb.), amelyek keresztülvezették Európa távoli részein, eljuttaták Amerikába és Japánba. Armin Bachmann zenei tevékenységéhez televíziós és rádiós fellépések is tartoznak, több hanghordozón örökítette meg játékát. Különös érdeklődést táplál a pedagógia iránt. Pedagógiai tevékenységéhez külföldi mesterkurzusok vezetése is tartozik. 1990 óta a Berni Zene- és Színházművészeti Főiskola harsonatanára. Docensként a freiburgi és trossingeni zeneművészeti főiskolákon is tanított. 1994-ben Armin Bachmann professzornak hívták a weimari Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolára.

— *Ha olyan intézménybe látogat, amelynek növendékeivel még nem találkozott, milyen darabokra, milyen repertoárra kíváncsi elsősorban?*

— Nem elsősorban a darabokra vagyok kíváncsi, hiszen ezek ilyenkor nem igazán fontosak. Darabokat „be” is lehet tanulni, azokkal ilyenkor nincs mit kezdeni. Sokkal jobban érdekel, hogyan bánik az illető a hangszerrel, milyen technikával veszi a levegőt, hogyan fújja a hangszert, milyen mozgásokat végez, milyen hangon szólal meg harsonája.

Legérdekesebb a darabhoz vezető út: milyen a muzsikos testének és hangszerének a kapcsolata. Mindez sokat mutat az illetőből.

— *Az utóbbi években nálunk sokat vívtak arról, hogy elég jó, elég alapos-e*

a zenekari muzsikuskok képzése. Nincs mindig egyetértés az ilyen irányú képzés mikéntjének meghatározásában, mindneki mást tesz felelőssé a felmerülő problémákért. Másutt is találkozni hasonló jelenségekkel?

— Vannak olyan személyiségek, akik komolyan megkövetelik a zenekari stúdióumokat és az ő növendékeik jól szerepelnek a próbajátékokon, helyt állnak a zenekarokban. A lényeg, hogy láttatni tudják

növendékekkel, mi a tanulás célja. Határozottan éreztetni kell velük, hogy mást kell tudni egy zenekarban, mást egy szolistanak és mást a kamaramuzsikuskoknak. Mindez persze egyetlen muzsikusból is jelen lehet, sőt jó, ha jelen van. Annál is inkább, mivel a dolog sajátosságából fakadóan a próbajátékokon nagyon jó hangszeresnek, a zenekari játékhoz pedig nagyon jó embernek kell lenni. A próbajátékokon csak az egyik

teényező derülhet ki, a másikhoz több időre van szükség.

Mindehhez azonban kevés egyedül a professzor. Egész intézmény kell hozzá, a maga szemléletével, tanrendjével és követelményrendszerével. A zenekari muzsikusk nemcsak képzés, hanem nevelés „terméke”, amely a teljes intézmény megfelelő nevelési koncepciója nélkül bizony nem valósulhat meg.

Weimarban két zenekar is működik, hogy a hallgatóknak megfelelő zenekari képzést biztosítson. Az úgynevezett „B” zenekarban ülnek az első két évfolyam növendékei, az „A” zenekarban a felsőbb évesek, a jobbak. Ők már nehezebb darabokat játszanak. A tanulási folyamatban külön dolgoznak a fúvósok, zongorakísérettel. Csak bizonyos tudásszint felett alakul ki valóban a zenekar, amely a teljes partitúrát megszólaltatja.

— *Mit tapasztalt az elmúlt héten: melyek a most hallott növendékek erős, illetve még fejlesztésre váró hangszerezési tulajdonságai?*

— Érezhetőek azok a hagyományok, amelyek annyi világhírű fúvós-muzsikusk szakmai ismereteit alapozták meg Magyarországon. Érezhető a tanítási koncepció egységessége is az intézményben, ami természetesen nem jelenti azt, hogy Hóna és Steiner professzoroknak mindig ugyanazokkal a szavakkal kell tanítaniuk — lényeg, hogy játékelképzelésük hasonló. Nehéz minőségi különbséget tenni a hallgatók között, hiszen mindegyikük más. Nagyon sokat tudnak, talán többet lehetne saját személyiségükből, saját egyéniségükből hozzáadni. Ez nemcsak magyarországi jelenség, szinte mindenütt hiányzik és oka a rengeteg CD-hallgatásban keresendő. A CD-k nem tükrözik a realitást, megszüntetik az emberek kapcsolatát a hangversenyekkel. Világbetegség, hogy nem szépet, hanem hibátlan szeretnének hallgatni az emberek.

— *Milyen javaslatokkal tudná segíteni az itt hallott növendékek további fejlődését?*

— Itt két nagyon jó professzor tanít, akitől mindent érdemes elsajátítani és

addig kell tanulni tőlük, amíg csak lehet. Ha már mindent megtanultak, akkor kell elkezdni utazni. Ki kell használni a jó tanárokat, hiszen soha többé nem találunk ilyen gyűjteményt a „jó” emberekből.

Itt is, mint mindenütt, mindenkinek vannak jó és gyengébb oldalai. Ezek a növendékek már nem gyerekek; fiatal emberek, akik hivatást választanak, tehát lehetnek önállóak, miközben gondolkodva sajátítanak el minden elsajátíthatót tanáraiktól.

Nem fogadható el a sajnós gyakran elhangzó kifogás: „Nem mondta nekem senki” — ha figyel a professzorra, bizony rá kell jönnie. „Hamis, pontatlan” — sosem a profeszornak kell monadni, hiszen ha a növendék nem hallja, nincs is mit mondani neki.

Hasonlóan az élet minden területéhez, vannak okos és buta harsonások. Ez utóbbiakból sosem lesz jó hangszeres, hiszen nem napi 8 óra hangszerhúzóztatásra, hanem gondolkodással egybekötött gya-

korlásra van szükség. Nem harsonás kell csupán, hanem muzsikus — ez feltételezi a többiekkel együttaladást is.

Nagyon jól éreztem magam Budapesten, hiszen kellemes légkörben dolgozhattam, jó növendékekkel és éreztem, szívesen látnak. Ez nem is annyira magától értődő, hiszen jártam már olyan helyen, ahol úgy éreztem: zavarok. Konkurenciát látnak bennem, nem pedig segítséget.

Tóth Anna

Manchester Csellófesztivál 2001

Igaz, hogy Anglia egy messzi szigetország, és Manchester aztán tényleg majdnem a világ vége, de a zenei kulturális szempontból Anglia második „fő” városaként számon tartott települése az utóbbi években központi szerephez jutott.

Május 2. és 6. között látogathattuk meg idén az egyébként minden második esztendőben megrendezésre kerülő, zenészeket és hangszerkészítőket egyaránt megmozgató rendezvénysorozat. Az idei fesztivál az amerikai zenei befolyás vizsgálatának jegyében született meg, felsorakoztatva az Egyesült Államokban élő legkiválóbb előadóművész- és zeneszerző-személyiségeket. A fesztivál fő szervezője Ralph Kirschbaum volt, aki maga is nagy sikert aratott a zárókoncerten Bloch Shelomojának előadásával. A többi szólista között olyan nevekkel találkozhattunk, mint amilyen Raphael Wallfisch, Gary Hoffmann, Erling Blöndal Bengtsson, Natalia Gutman, Truls Mörk; a fiatalabb generációból Liwei Qui, Yoohong Lee, Monika Leskovar és sokan mások. Természetes, hogy a fesztivál egyik legfiatalabb „nagy öregje” is kirobbanó sikert aratott, amikor Dohnányi Koncertdarabját játszotta.

Minden reggel 10 órától éjjel fél 12-ig váltották egymást az előadások és mesterkurzusok, amelyeken a legtehetségesebb diákok vehettek részt. Bernard Greemhouse, Aldo Parisot, Boris Permanenschikov — csak egy-két név azok közül a neves előadóművészek közül aki saját tapasztalataikat adták a jövő nemzedékének.

E rendezvény egyik nagyszerű gondolata a hangszerkészítők és zenészek kapcsolatának fejlesztése. A zenei fesztivállal egyidejűleg rendezték meg idén a Csellókészítők Versenyét. A zsűri elnöke Rene Morel volt, aki Roger Hargrave és Patrick Robin hegedűkészítők, gyakorlott zsűri-

tagok segítségével értékelték a hangszeresek szakmai szempontok szerint.

A vonókat Bernard Millant vezetésével Noel Burka és Paul Martin Siegfried nézte végig, kiválogatva a győztes munkákat.

A beküldött mintegy 50 cselló először egy gyors zsűrizésen ment keresztül, ahol mind az akusztikai, mind a szakmai zsűri 16-ra csökkentette a továbbjutó hangszeresek számát. Ezután kezdődött a hangszeresek pontok szerint felsorolt részletes értékelése. A második körben választották ki azt a 8 csellót, amelyet később a nagyteremben, nyilvánosan, közönség előtt a hangtani zsűri két tagja, Maria Kiegel és Raphael Wallfisch szólatattat meg.

Örömmel tapasztaltam, hogy a hangpróbára kijelölt koncertterem majdnem teljesen megtelt. Az érdeklődők köre nem csupán bennfentes hegedűkészítők, hanem a fesztivál más programjait is látogató zenekedvelőkből, tanárokból és tanítványokból állt. Mindenki szorgalmasan jegyzetelt és próbálta kiválasztani az általa legjobb hangzásúnak ítélt hangszert. Az értékelésnél a zsűritagok személyes ízlése volt a meghatározó. Nagy előnyre tettek szert azok a hangszeresek, amelyeken a versenyt megelőző egy-két hónapban már rendszeresen játszottak.

A szakmai zsűri az új, egyenletes lakkozású hangszereseket részesítette általában előnyben, jóllehet kópiák is részt vehettek a versenyen. Roger Hargrave és Patrick Robin mindketten a Newark-i hegedűkészítő iskolából kerültek ki, bár stílusuk azóta jelentősen átforgalmódott. Rene Morel New Xork-ban dolgozik, de szakmai gyökerei a Mirecourt-i hegedűkészítő hagyományokhoz vezetnek vissza.

A verseny után, a fesztivál utolsó napján a döntőbe jutott hangszereseket nyilvánosság előtt kiállították, és az érdeklődők kapcsolatba kerülhettek a készítőikkel. Egyidejű-

leg a verseny többi résztvevői személyesen is kikérhették a zsűritagok véleményét, külön értékelve azokat a pontokat, ahol még akad javítanivaló.

A zsűri véleménye szerint a szakmai színvonal jelentősen javult, és feladatuk lényegesen nehezebbé vált a hangszeresek értékelése során. A szakmai kivitelezésről az esztétikai harmóniára terelődik a hangsúly. A zsűritagok véleménye már csak azért is igen fontos, mivel egyikük sem küszködik hangszerének eladásával, hiszen általában néhány éves várólista alapján dolgoznak.

Akik mestermunkájukkal részt vettek a versenyen, lehetőséget kaptak, hogy külön saját standjukon bemutassák műhelyük egyéb remekeit. A fesztivál idejére a standbérleti díja 300 angol font, azaz kb. 120.000.- forint volt.

A versenyre való nevezés díja 50 angol font (20.000.- forint) volt. Ha mindezt összeadjuk az utazási költségekkel, szállással, étkezéssel együttjártó kiadásokkal, tetemes költségekről szólhatunk.

Ha anyagilag nem is hozott közvetlen profitot ez az egy hét, gazdagított szakmai tapasztalatokkal, új zenei információkkal. Kellemes érzéssel búcsúztam Manchester-től a fesztivált záró, Bach szvitekből álló záróhangverseny után.

Tóth Anna

Versenyeredmények:

Vonók:

1. Peter Oxley

Csellók:

1. Andrew Finnigan
2. Mitsuaki Sasano
3. Michael Stürzenhofecker
3. Gregor Walbrodt
3. Viola Ziessow
4. Pascal Camurat
4. Ulrich Hinsberger